

6

**tankeväckande rapporter
för skoldebattörer och
för dig som är ansvarig för
undervisningens kvalitet
i varje klassrum**

Detta handlar om den ordinarie undervisningen som genomförs varje skoldag.

Med andra ord, 1000-tals lektioner på varje skola varje läsår.

Det är undervisningens kvalitet som har starkast påverkan på elevernas studiero, motivation, lärande och kunskapsresultat. Det är forskningen och alla som arbetar med utbildning överens om.

Enligt skollagen ska skolans verksamhet (läs inklusive undervisningen) vila på vetenskaplig grund och på beprövade dokumenterade erfarenheter – evidens.

Det saknas inte evidens. Det finns mängder av svensk och internationell forskning som samstämmigt över tid har visat vad som är **de viktiga detaljerna av undervisning på vetenskaplig grund.** Se exempel i en lista för vidare läsning på sista uppslaget.

Rimligtvis borde undervisningens kvalitet utifrån detta vara huvudfokus för alla som arbetar i skolan.

1

TALIS (2013)

TALIS är en internationell studie som är initierad av OECD och fokuserar på lärares samt rektorers yrkesvardag.

Studien visade att svenska rektorer lägger betydligt mindre tid åt det pedagogiska ledarskapet än genomsnittet av rektorer i OECD-länderna. Svenska rektorer lägger istället mer tid på administration.

[Läs mer](#)

2

How to make a good teacher? (2016)

En rapport i tidningen *The Economist* (160611) beskriver att många länder i världen brottas med samma problem: ökande kostnader för allmän utbildning, vikande elevresultat och utifrån det frågan "How to make a good teacher?".

Läraryrket beskrivs som en konst och ett vackert hantverk som nu utvecklas i många länder till att även bli systematik baserad på forskning och best practice.

Artikeln gör nedslag i länder runt om i världen där detta arbete har startat och varit framgångsrikt.

Artikeln beskriver också att det är en myt att man föds till att bli en skicklig lärare. Skicklig blir man precis som inom andra yrken genom utbildning, träning, feedback, titta på andra som är skickliga, träning, feedback...

[Läs mer – ledartikeln](#)

[Läs mer – huvudartikeln](#)

3

Varför förbättras inte elevresultaten trots alla insatser? (2020)

En rapport från Ifous om en gymnasieskola. Trots att ett stort antal insatser hade gjorts under 10 år, inklusive stöd från Skolverket med flera, fortsatte elevernas måluppfyllelse att sjunka på skolan.

Från rapporten: ***"Undervisningen är osynlig."***

Rapporten visar bland annat att undervisningen inte nämns när personalen pratar om den framtida verksamheten, den nämns inte i mötesstrukturen och den nämns vare sig som en styrka eller som ett prioriterat utvecklingsområde.

[Läs mer](#)

4

Långvarigt låga kunskapsresultat (2021)

Skolinpektionen granskade 28 grundskolor som under 10 år haft konstant låga kunskapsresultat.

Rapporten visade bland annat att:
Huvudmän och rektorer förstod att undervisningen behövde utvecklas.

- Men ändå inriktades inte satsningarna mot att höja nivån i undervisningen, kommenterade Skolinspektionens generaldirektör, Helena Ängmo, undersökningen.

[Läs mer](#)

5

Främja studiero i klassrummet – lärares ledarskap (2021)

En metaöversikt av Skolforskningsinstitutet för att besvara forskningsfrågan: Vad kännetecknar lärares ledarskap som främjar studiero i klassrummet?

De fem kännetecken som metaöversikten gav **handlar inte om disciplinära interventioner utan om den undervisning som tidigare forskning visat leder till studiero, motivation och lärande.**

Skolforskningsinsitutets forskningsöversikt visar också att **undervisningen måste utvärderas genom observationer för att utvecklas.**

[Läs mer](#)

6

Okänd kvalitetskris i skolan (2023)

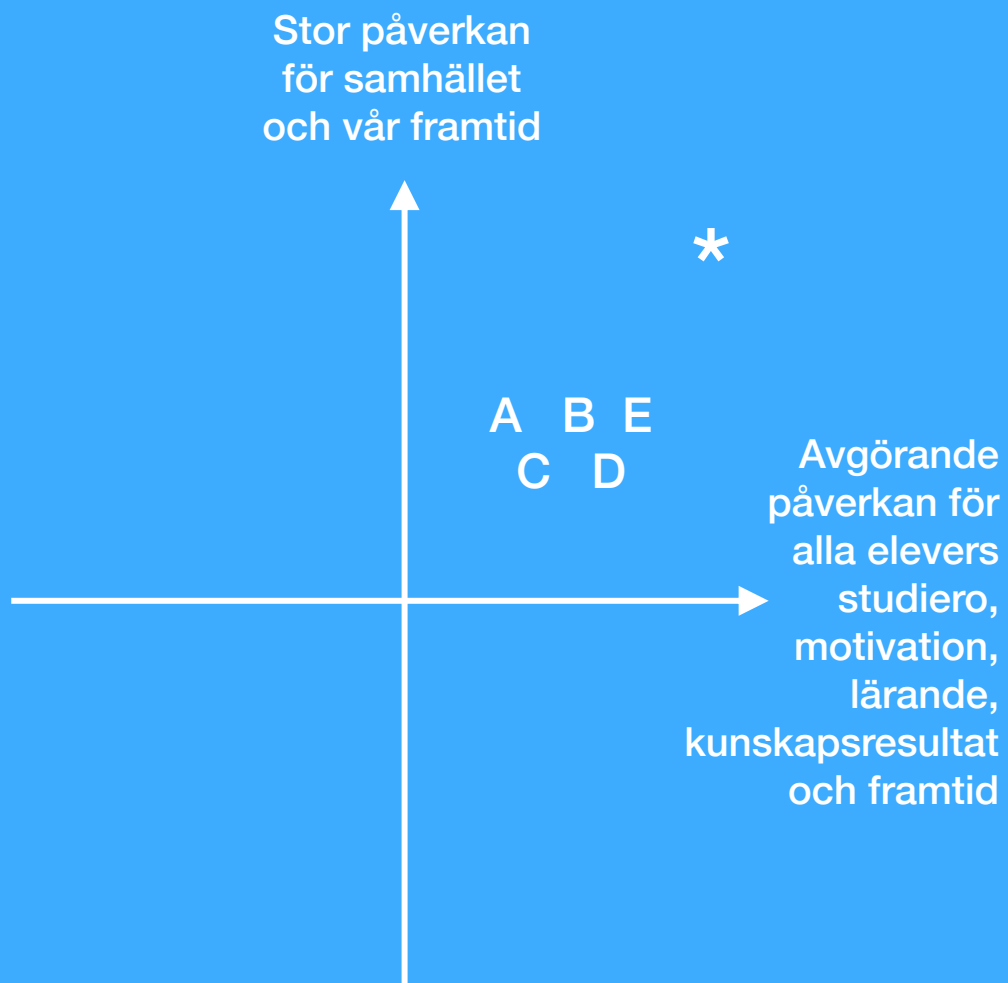
BRAVOLesson har tillsammans med sina partners Skolkompaniet/Fibbla Kompetens systematiskt, med fokus på undervisning forskning visat är framgångsrik, observerat mer än 2.000 lektioner på svenska skolor sedan 2017.

Rådata från 500 av dessa lektioner på 28 grundskolor visar **bland annat** att under:

- **75 procent av lektionerna var inte fokus på att lära utan på att göra/hinna med**
- **60 procent av lektionerna var ledarskapet inte inriktat på att inspirera och motivera för lärande**
- **67 procent av lektionerna hade läraren inte medvetet organiserat samarbetslärande för eleverna**

Undervisningen var inte kompensatorisk. De elever som lider mest av detta är de elever som behöver mycket stöd.

[Läs mer](#)

Skoldebatten i kunskapsnationen Sverige

Några frekventa frågor i skoldebatten utan rangordning och utan exakt placering i diagrammet till vänster:

- A. Segregation
- B. Skolans finansiering - stat/kommun
- C. Friskolornas förutsättningar
- D. Betygsinflation
- E. Flytta de skickligaste lärarna till de mest utsatta skolorna

Frågan som inte syns i debatten och inte är i fokus i alla skolors kvalitetsarbete trots att det genomförs mer än 100 miljoner lektioner varje läsår.

- ★ Kvaliteten på **alla** lärares undervisning – undervisningsskicklighet

OM MAN GÖR EN JÄMFÖRELSE MED NÅGOT SOM
PRECIS SOM ELEVER ÄR KÄNSLIGT OCH ÖMTÅLIGT:
TÄNK DIG ATT MAN I GLASHYTTAN MÄRKER ATT
1 AV 7 GLAS KOMMER UT SPRUCKNA UR HYTTAN.
DÅ GÅR MAN MED EN GÅNG UT I HYTTAN OCH
TITTAR PÅ VARFÖR: VAD ÄR DET I PRODUKTIONEN
SOM INTE FUNGERAR?

Mer fakta i frågan

- 1 av 7 elever i grundskolan når inte gymnasiebehörighet år efter år
- 4 av 10 av alla ungdomar i en svensk storstad når inte en gymnasieexamen.
- 1 av 5 elever i årskurs 4 har inte förväntad läsförståelse
- 1,5 års lärande per läsår levererar de skickligaste lärarna
- 0,5 års lärande per läsår levererar de minst skickliga lärarna
- 30 procent av lärarna är inte behöriga
- 70 procent av lärarna är behöriga men inte per automatik skickliga
- 22 miljarder kronor har Skolverket fördelat sedan 2018 för en mer likvärdig skola utan att ha genomfört någon effektmätning
- Skolverket har som utvecklingsförslag att flytta de skickligaste lärarna till skolorna med störst utmaningar. Det har inte funkat ännu och inte i något annat land heller.
- Olika utredningar har pekat på vikten av nationell satsning på professionsutveckling för lärare och skolledare. Det kommer att ta tid att organisera. Eleverna går i skolan nu.
- 104 timmar per läsår. Så mycket kompetensutveckling har alla lärare i Sverige i genomsnitt.

4:e generationens skolutveckling

Forskarna pekar på vad som behövs i svensk skola efter de senaste decenniernas utveckling. De kallar det fjärde generationens skolutveckling.

Det karaktäriseras bland annat av:

- Samspel med lärandefokus
- Bygg kapacitet hos ledare och personal
- Systematik och databaserad analys
- Fokus
- Långsiktighet och uthållighet

Källa: Håkansson och Sundberg, 2016

Systematik och en känsla –
utvecklingsglädje
tillsammans!

"... Jag har inte känt mig kritiserad, utan snarare uppmärksammas på detaljer och andra perspektiv. Det har hjälpt mig att stanna upp och tänka om kring saker som kanske blivit gjorda av vana eller utan så mycket eftertanke... "

En lärare som fått stöd för reflektion kring sin undervisning på vetenskaplig grund

Vilken möjlighet!
100 miljoner lektioner på
Sveriges grund- och
gymnasieskolor varje läsår.

100 miljoner lektioner - vilken möjlighet!

Varje lektions viktigaste fråga: Pågår det lärande här just nu?

Inom skolans kvalitetsarbete genomför skolchefer och rektorer viktiga förändringar och förbättringar.

Att därtill organisera systematiskt fokus på detaljerna av skicklig undervisning på vetenskaplig grund i varje klassrum blir ett paradigmskifte för studiero, lärande, kunskapsutveckling. Det kommer att ha motsvande effekt på lärarnas arbets- och utvecklingsglädje samt yrkesstolthet.

www.bravolesson.se

Våra samarbetspartners: Bitr. Prof. Marcus Samuelsson vid Linköpings Universitet, Prof. Sir George Berwick i England, Prof. Howard Pitler vid Emporia State University i USA, OLEVI International i England, Bernt Friberg – Fibbla Kompetens och Urban Hansson – Skolkompaniet.

Samstämmig forskning över lång tid och på senare tid

Exempel på evidens för vidare läsning

- Bryk, A.S, m. fl. (2018). **Att förbättra skolan för alla**. Lund, Studentlitteratur.
- Hanushek, Eric. (2011) The economic value of higher teacher quality. **Economics of Education Review** 30: 467
- Hargreaves, A. & Fullan, M. (2013). **Professionellt kapital – att utveckla undervisningen i alla skolor**. Lund, Studentlitteratur.
- Hattie, J & Yates, G. (2014). **Hur vi lär**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Hattie, J. & Zierer, K. (2019). **10 Förhållningssätt för framgångsrik undervisning**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Hirsh, Å. (2016). **Skolans dokumentation – ur ett pedagogiskt och juridiskt perspektiv**. Stockholm, Liber.
- Hirsh, Å. (2017). **Formativ undervisning**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Hirsh, Å. (2020). **Relationellt ledarskap i klassrummet - så skapas magi**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Håkansson, J & Sundberg, D. (2012). **Utmärkt Skolutveckling**. Stockholm, Natur & Kultur
- Håkansson, J & Sundberg, D. (2020). **Utmärkt undervisning i skolan**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Håkansson, J & Sundberg, D. (2023). **Utmärkt lärare**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Samuelsson, M. (2017). **Lärandets ordning och reda**. Stockholm, Natur & Kultur.
- Timperley, H. (2013). **Det professionella lärandets inneboende kraft**. Lund, Studentlitteratur.
- Wheelan, S. A. (2013). **Att skapa effektiva team**. Lund, Studentlitteratur.
- ...

Skicklig undervisning
i varje klassrum

www.bravolesson.se